

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izmši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 26 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne peti-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34 — „Národní Tiskarna“ telefon št. 85.

Bonaventura & Koblar.

V soboto sta bila habsburška monarhija in katoliška cerkev v strašni nevarnosti. Ta nevarnost jima je pretela od članka, ki smo ga mi priobčili povodom imenovanja kurata Koblarja župnikom v gorenjski metropoli in državnega pravdnika namestniku g. Verderberju gre zasluga, da je s krepko roko odvrnil to strašno nevarnost. Storil je to na ta način, da je ves naš članek konfisciral.

Saj pa je tudi res od sile, da smo se upali neugodno kritikovati to imenovanje, in da smo si lastili pravico, sklepati iz tega imenovanja na mišljenje in na namene ljubljanskega škofa ter celo javno in brez ovin-kov izraziti, v kakšni luči kaže to imenovanje ljubljanskega škofa.

Konfiskacija sobotnega članka nam je odprla oči, in zdaj uvidevamo, da je imel ljubljanski škof najplemenitejše namene, ko je imenoval kurata Koblarja župnikom v Kranju.

Boljšega moža ljubljanski škof sploh ni mogel izbrati, zakaj Koblar združuje v sebi vse lastnosti, ki jih je treba župniku v Kranju, in ko bi pri belem dnevu s svetilko iskali boljšega moža mej kranjskimi duhovniki, bi ga ne mogli najti.

Na celém Kranjskem ga ni duhovnika, ki bi bil v Kranju tako čislán in ljubljén kakor kurat Koblar. Kranjsko meščanstvo je bilo neizmerno vzradoščeno, ko je izvedelo, da je dobil Koblar ondoto župnijo, in če pravi „Tagespošta“, da hočejo Kranjčani Koblarju, kadar pride mednje, napraviti škandal, je to popolnoma izmišljeno. Vse kranjsko mesto je jedino v tem, da je Koblar pravi mož za župnika v Kranju, in vse se pripravlja na sijajen sprejem.

Novi župnik Koblar je ga tudi v polni meri zaslužil. Koblar je jaklen in čist značaj, da ga ni takega dobiti, on je vzor duhovnika in vzor človeka, miren, omikan, dosleden, sam sebi in svojim načelom zvest in takten gospod, ki ni nikdar o kranjskih meščanih rekel, da so „purgarska pa

kaža“, nego jih hvalil in povzdigoval celo tedaj, ko so ga pri zadnji deželnozborski volitvi v svoji zaslepljenosti hoteli iz mesta izbrati, kar danes seveda iskreno obžalujejo.

Koblar je bil imenovan župnikom v Kranju, ker je bil najvrednejši mej vsemi kompetenti in je najbolj zaslužil, da dobi ugledno, s sijajnimi dohodki združeno službo. V tem, ko se duhovniki na deželi lepo zabavajo, tarokirajo, agitirajo, spovedujejo, obhajajo in štacunirajo, je Koblar leta in leta dajal v Ljubljani izgled, kako se s krščansko potrpežljivostjo posreči, ubiti vsak dan 24 ur prostega časa.

Če se v duhovniških krogih radi imenovanja kurata Koblarja sedaj zabavlja, je to le zavist. Pravično misleči duhovniki priznajo vsi, da je Koblar kranjsko župnijo zaslužil kakor nobeden drugi. Zahvaliti se imamo za to imenovanje škofu Bonaventuri. Urednik „Slovenskega lista“, ki je neizmerno povzdignil versko mišljenje v deželi in nebroj izgubljenih ovčic pripeljal nazaj v škofov hlev, je vendar vse drugače kvalificiran za mesto kranjskega župnika, kakor kak Žlogar, katerega je hotel na to mesto spraviti kapitel, ali kak Špendal. Ta dva sploh nista moža za tako mesto in se vzglednemu, pobožnemu, značajnemu Koblarju še primerjati ne moreta. Celo sumljiva sta, zakaj ta dva morata biti v verskem oziru mlačna in sploh nezanesljiva, sicer bi jih gotovo ne spoštovali tudi liberalci.

Koblarjevo imenovanje je v radost „purgarski pakaži“ v Kranju, je v veselje vsi kranjski duhovščini, ki vidi v Koblarju svojega vzornika in najzaslužnejšega člana, je v vspodbudo vsem mladim duhovnikom in v veliko zadoščanje javni morali, saj je to imenovanje dokaz, kako se priznavajo resnične zasluge, pobožnost, osebna dostojnost in značajnost.

Da bi bili na imenovanje vplivali kaki politični oziri, je popolnoma izključeno. Najmanj opravičeno je misliti, da se hoče s tem snažnim, spodobnim Koblarjem poskusiti pridobiti kranjsko-loški mandat. Taki nameni sploh ne pridejo pri imenovanju

duhovnikov nikdar in nikoli v poštev, in samo kak prav hudoben liberalcec more reči, da se je s Koblarjevim imenovanjem javno registriral političen konsum Bonaventura & Koblar, ki je doslej deloval pod firmo „Slovenskega lista“.

Čast, komur gre čast, in zasluga naj dobi tudi primerno plačilo. Koblar je to plačilo za svoje zasluge že dobil, drugi pa sprevidijo iz tega, da jim nagrada ne odide. Cerkniški Lavrenčič postane gotovo še kanonik, starotrški Hauptmann naj bo prepričan, da dobi, kadar se umakne gospod Lenart Klofutar, proštovo kapo, kaplan Bezcljak pa postane gotovo še škof, četudi le škof in partibus infidelium. Tako bodo zbrani najvrednejši duhovniki kranjske dežele okrog našega dičnega Antona Bonaventura, in ni dvoma, da se tedaj začne nova doba v zgodovini katoliške cerkve na Kranjskem. Prvi korak je storjen s tem, da je postal Koblar župnik v Kranju.

Preosnova našega hišnega najemninskega davka.

(Predaval odbornik dr. V. Gregorič na drugi glavni skupščini društva hišnih posestnikov v Ljubljani dne 18. maja 1900.)

Pri razgovoru o gospodarskem stanju hišnega posestva v Ljubljani s posebnim ozirom na potresno državno posojilo v seji našega društva hišnih posestnikov dne 12. avgusta m. l. se je opozarjalo na splošno gibanje avstrijskih društev hišnih posestov, katero namerava popolno preosnovo hišnega najemninskega davka v Avstriji. Ker je pa pričakovati v tem oziru le tedaj kakega uspeha, ako se združijo k skupni akciji vsi tozadevni faktorji, smatra tudi I. društvo hišnih posestnikov v Ljubljani kot svojo dolžnost, da seznani svoje člene s tem vprašanjem in s potrebnimi koraki. V sledečem sestavku si dovoljujem podati kratko sliko naših hišnonajemninskih davčnih razmer v primeri z drugimi deželami, kakor se to razpravlja v poročilih St. Pöltenkega društva hišnih posestnikov.

Navadno se postavlja dohodek hiše v isto vrsto z dohodkom premičnega kapitala, recimo 4—5 %. Dočim bi se noben trgovec ne zadovoljil s takim dobičkom, preostane posestniku največkrat še manj. Če se oziramo na to, da dobiva kapitalist brez skrbi in truda svoje obresti, med tem ko jih dobiva hišni posestnik le med neprestanimi sitnostmi in skrbmi pri oskrbovanju posestva, — bode vsakemu takoj jasno, da zavzema dohodek kake hiše sredino med dohodkom obrtnika in med dohodkom kapitalista, t. j. premičnega kapitala. Logično bi toraj moralo biti tudi obdačenje tako, da bi razlike ne bile take velikanske. Splošno se toži radi visokih davkov, med katerimi zavzema hišni najemninski davek najvišje mesto.

Te tožbe so povsem opravičene. Hišni najemninski davek znaša, kakor znano, pri nas 26 $\frac{2}{3}$ % bruto najemnine po odpisu 15 % vzdrževalnih stroškov. Taka davčna postavka je gotovo silno visoka, da, za hišnega posestnika nezmagljiva. Vsi drugi sloji morajo pri svojih poklicih plačevati k večjemu 1—5 % od svojih letnih dohodkov, rentier celo le 2 %; hišni posestnik pa mora žrtvovati fiskusu 26 $\frac{2}{3}$ %, zraven pridejo pa še visoke deželne in občinske doklade, ki znašajo pri nas 60 %. Vrh tega mora plačati od čistega dohodka še osebni dohodninski davek. Tako se zgodi, da mora ljubljanski hišni posestnik plačevati preko 40 % od takozvanega čistega dohodka. To so bremena, katerih se ne bode moglo več dolgo prenašati. Sicer je država to tudi uvidela, ter je dovolila iz preostankov osebnega dohodninskega davka 10—12 $\frac{1}{2}$ % odpusta pri hišnem najemninskem davku, a to ne izda veliko, kajti ne zmanjša se onih 26 $\frac{2}{3}$ % za 10—12 $\frac{1}{2}$ %, temveč le od prepisanega hišnega najemninskega davka se popusti 10—12 $\frac{1}{2}$ %, tako da se vsled tega popusta n. pr. od 200 K hišnega najemninskega davka odpiše 20—22 K. Deželne in občinske doklade pa se računajo in predpisujejo kakor doslej po polnem hišnem najemninskem davku.

LISTEK.

Marsikaj iz Rusije.

Spisala Marica II.
(Konec.)

V ozadju bazarja je teljega pri teljegi in na njih najdeš vse od kurjega jajca do goske, od teleta do krave. Na uho ti done najrazličnejši glasovi. Tu obupen „nenene“ mladih kozličkov, tam francoski „oui, oui“ rejenih ščetinarjev. Na bazarju je tudi „trak-tir“, kjer se dobiva čaj in drugi prikuski za množico, ki prihaja vsak dan na trg. Najbolj so me pa zanimali nekateri stari-narji, prodajalci starih knjig. Vidite, tam le so trije muški, karakteristični ruski tipi. Kako se zanimajo za knjige! Pogledala sem k njim.

„Golubuska“, dejal mi je jeden, „poglej, kako lepa knjiga!“

„Gotovo ti ugaja radi podobe!“ sem dejala jaz.

„Eh, kakaja ti, matuška! Radi podobe je knjiga res mnogo več vredna, ker je to naš Puškin, a pesni, pesni!... In njegova „Kapitanskaja dočka“ in še drugi!“

Sedaj pa vzemi Preširneve pesmi z njegovo podobo in jo nesi na prodaj našemu prostemu narodu. Kdo bo kaj vedel o njem? Kdo bo kaj dal za knjigo?... Oh, zapadna prosveta!...

Prišla sem v kočjo revnega starega črevljarja. Kaj me je vznemadilo na prvi hip?... Puškina sem našla zopet na steni! Oh, to vam je narod!

V vsaki vasi imajo biblioteko za narod. In kako strastno vam citajo ti ljudje! Le jeden naj zna v vasi citati in pisati! Jedno zimo počakaj in pol vasi bo „gramotnih“ in še jedno in biblioteko bodo izkoriščali vsi! Silno vedoželjni so, drug se uči od drugega. In kako se streže tej ljubezni do knjige! V vsakem mestu se izdajajo v brošuricah po 3 do 5 kopejk dela vseh ruskih pisateljev. Kako bi segalo naše ljudstvo po njih, pa...? Ej, prijatelji, množica izda in deficit, kateri dandanes globoko čuti naši založniki, še bolj pa pokupovalci, izostal bi gotovo. Saj so sedaj v nas knjige in časopisi tako draga stvar, da si jih malokdo sme in more privoščiti, na kmeta pa se res ne ozira nihče, kar se tiče čtiva razven „Mohorske družbe“, a naš narod potrebuje še več... Z veseljem bi si pritrgal od ust 4, 5, 6 ali 10 kr. da bi dobil knjižico zanje; 20 kr. dá že težje, krone pa za knjigo... Bog in sv. Križ božji, taki izdatki za knjige v dandanašnjih slabih časih, ko še za sol ni, in ko so po novi veljavi vsa števila tako grozno velika v stroških, taki izdatki, pravim, so za našega kmeta previsoki!

V Olimpu.

Legenda. Poljski spisal H. Sienkiewicz.

Spomladna noč, tiha, srebrna, po jazminu dehteča, rosnatovlažna.

Nad Olimpom plove ščip. S snegom pokriti vrh se svetlika v njegovem svitu v žalostni svetlozelni luči.

Globlje spodaj, v dolini Tempe se temni goščava kalinovja, katero odmeva od slavčevih pesnj, ki done kakor molitve, vzdih, obtožbe in zanos. Kakor glasovi pastirskih zvegelj in piščali tekó tja, napolnjuje noč, padajo doli in kapljajo kakor velike kaplje gostega dežja ter se zlivajo liki potok.

Včasih pa omolknejo, in potem nastane taka tihota, da je čuti skoro talenje snega v višini pod gorkim dihom majnika.

Čudezna noč, ambrozijska spomladanska noč!

* * *

V taki noči sta prišla Peter in Pavel ter sedla tja na pomolj gore, da sodita stare bogove. Okrog glav sta imela svetla kroga, katera sta obsevala njiju sive lase, nagubane obrvi in stroge oči. Globlje spodaj, v senci bukev pa se je svetlikala bela truma zapuščenih bogov, pozabljená, drhteča je pričakovala obsodbe.

* * *

Peter je dal z roko znamenje. Iz množice je stopil najprve zbiralec oblakov Zen ter šel proti aposteljema, še vedno mogočen

in velikanski, kakor da ga je izklesal Fidas, toda že vpognjen in mračen. Star orel s strtimi perotmi se je vlekel ob njegovih nogah, in višnjevi, tu in tam od rje zjedeni in ugasli blisk je padel iz roke bivšega očeta bogov in ljudi.

A ko je stopil pred aposteljema, je napolnil čut stare vsemogočnosti njegova orjaška prsa.

Dvignil je s ponosom glavo ter vprl v obraz starega galilejskega ribiča svoje božanstvene, blesteče oči, polne napuha, jeze, slične bliskom, strašne. Tedaj se je stresnil v svojih temeljih Olimp, kateri je bil navajen trepetati pred svojim vladarjem. Prestrašene bukve so se zmajale, pesni slavca so umolknile in gori preko snega ploveča luna je pobledela kakor tkanina Arahne. Zadnjikrat je zakričal orel s svojim krivim kljunom, in blisk je zablesketal kakor poživljen po stari moči, začel se je zvijati pred nogami svojega gospodarja ter dvignil sikajoče in škripaje svojo trioglato plamenčo glavo, kakor kača, ki je pripravljena iztegniti svoje želo.

Toda Peter je strl z nogo žareče rogije ter ga sunil v tla, potem pa se je obrnil k zbiralcu oblakov ter je zaklical:

„Proklet in zavržen bodi na vse veke!“ Zen je prominul na mestu, pobledel je, šepetal je z začnelimi ustnicami „Ananke!“ ter se pogreznil v zemljo. (Konec prih.)

Davki se vrste v direktne in indirektne, in sicer z ozirom na način, kakošni so davčni viri. Direktni davki na dohodnino se dele dalje v dve glavni vrsti, kakor se jemlje neposredno pri osebi ali pri dohodninskih virih. Prvi so subjektivni dohodninski davki, drugi so objektivni. Subjektivni davki zavzamejo to, kar je pri osebi čistega dobička, objektivni davki pa ves kosmati dohodek premoženja, zato se tudi imenujejo dohodninski davki.

Naš hišni najemninski davek je takozvani dohodninski davek. Znani narodni ekonom dr. Schäffle piše v svojem delu „Grundsätze der Steuerpolitik“:

Dohodninski davki ne obdavčijo osebnega dohodka. Obdavčiti morejo le zneske, ki niso dohodki davkoplačevalcev (kakor n. pr. pri hišnem najemninskem davku želje in občinske doklade).

S temi glavnimi lastnostmi se nagibajo dohodninski davki direktnemu obdavčenju. Avstrijski hišni posestniki imajo že desetletja sem na žalostno izbero, ali naj sebe uničijo pod pritiskom izrednih davkov in doklad, ali naj si jih pa olajšajo s tem, da jih nalože eden del na stranke, ki imajo v najemu stanovanja. (Dalje prih.)

V Ljubljani, 3. septembra. K položaju.

V soboto so prinesli dunajski listi oelo vrsto novic o rešitvi notranjega položaja. Ker se je vrnil cesar prej, kakor je bilo določeno, ter je imel včeraj ministrski predsednik Koerber pri cesarju avdijenco, sklepajo listi, da je odločitev glede parlamenta in tudi glede kabineta blizu. Nekateri mislijo, da je Koerber iz konferenc z mladočeškimi poslanci izprevidel, da Mladočehi z obstrukcijo ne prenehajo, da pa tudi levicari nečesto odnehajo v toliko, da bi se mogle dati Čehom zadovoljive koncesije. Koerber misli baje državni zbor razpustiti ter odrediti nove volitve, za kar ima baje že cesarjevo dovoljenje. Drugi listi, trdijo da se drž. zbor ne razpusti, nego da — odstopi Koerber. Imenujejo se že različni nasledniki, zlasti knez Alfred Liechtenstein, ki si sestavi slovansko-klerikalno večino, a oktroira nov državnozborni pravilnik. Tretji pa pravijo, da ni še nobene odločitve, in da ni možno že sedaj govoriti o kaki akutni krizi. Dvomiti pa vendar ni, da pojasnijo prihodnji dnevi položaj ter odločijo usodo parlamenta in kabineta.

Vojna na Kitajskem.

Rusko zunanje ministrstvo je sporočilo velevladim, da bo svoje poslanstvo in svoje čete umaknilo iz Pekina ter jih poslalo v Tientsin. Rusko zunanje ministrstvo izjavlja, da Kitajski ni napovedalo vojne, nego da so imele vse ruske akcije namen, rešiti poslanike ter pomagati kitajski vladi, da se napravi red in mir. Prvi del je dosežen; Pekin je zavzet in poslaniki oproščeni. Drugi del pa je možno doseči le s pomočjo kitajske vlade in krone. Kakor vzame zakonita kitajska vlada vaje v roke ter imenuje svoje pooblaščenca za pogajanja z vlastmi, bo Rusija poslala svoje zastopnike tja, kjer se bodo vršila. Dotlej pa ostanejo poslanik Giers in čete v Tientsinu. Ta sklep Rusije je iznenadil ves svet, zlasti pa Nemčijo. Rusija izjavlja s tem, da je vojna končana, in da se gre sedaj le še za mirovna pogajanja. Bojev in krvi željni Nemčiji je Rusija s tem karte docela zmešala. Rusija pač noče klanja ljudi, in pridružile so se ji takoj še Francija, Anglija, Zjed. države in Japonska, Nemčija in — glej, glej! — Italija pa sta proti mirovnim nazorom Rusije, kar pa jima ne bo pomagalo nič. Rusija želi čim prej miru in reda. Tega ji je treba, da izgotovi velikansko sibirsko železnico, za katero je žrtvovala že ogromne svote. Razen tega mora dogotoviti vshodnoazijske vojne luke. Tega ji treba radi velikanske trgovine in silnega prometa. Mandžurija in Mongolija sta itak zrela, da odpadeta sami brez vojne ter se priklopita Rusiji. Zjedinjene države so takisto složne z Rusijo ter bodo umaknile svoje čete iz Pekina, kajti vojna jih stane le denarja in ljudi, koristi, zlasti pa ozemlja, ne prinese nič. Anglija ima v Južni Afriki vezane roke, zato komaj čaka, da se napravi mir, interesi Francije pa ležijo v Maroku in Sev. Afriki ter nima na Kitajskem nobene posebne zveze. Japonska je zadolžena ter ima s svojo bojno mor-

narico ter vojsko še mnogo dela in stroškov. Vse te velevladosti torej v lastnem interesu želijo, da morejo čim prej poklicati svoje čete in ladije domov. Seveda bodo vse zahtevale neka poročstva, zasedla bodo mala teritorija, luke itd., o kaki veliki maščevalni mednarodni kampanji, kakoršno si želi nemški cesar, pa ni govora. Vojna je končana, in nemški polki z grofom Walderseejem ne bodo imeli nobenega večjega posla več.

Vojna v Južni Afriki.

Mister Douglas Story, dopisnik angleškega lista „Daily Mail“, ki se je vdeležil vojne na strani Burrov, poroča, kako se je izvršila za Angleže nesrečna bitka pri Spionskopu, in kako je postopal Botha, ki bi bil lahko uničil vse. Dopisnik pravi: Louis Botha je stal molče in blede, poleg njega so zapeljali čvetero Kruppovih velikih topov, pred njim pa je bežala premagana vojska. Topničarji Burrov so čakali na povelje, da ustrelje. Kaj se je zgodilo nato, naj sporočim z besedami polkovnika Ricciardija in stotnika Rossegerja, ki sta poveljevala italijanske sle na konjih: Mi in drugi inozemski častniki smo jezdili h generalu Bothi in ga pozvali, naj začne streljati s topovi. Bil je blede in prav počasi je dejal: „Prosim, gospodje, tu sem jaz poveljnik, pustite me v miru!“ Umaknili smo se, toda možno ni bilo stati in gledati, kako se je zamujala najlepša prilika. Približali smo se mu iznova ter ga prosili, naj strelja. Odgovoril je kratko: „Ne!“ Toda bilo je preveč, zato smo se približali še tretjič. Takrat pa nam je planil nasproti kakor bi nas hotel zadaviti. „Za božjo voljo“, je zaklical, „gospodje, molčite! Najstrožji ukaz imam od najvišjega poveljnika, da na bežeče ne streljam!“ Tako je preprečila — piše Story — vojaška humaniteta burskega generala, da Spionskop ni postal Austerlitz. Tako se vojuje „necivilizirani“ Buri! Postopanja Burrov pač ni primerjati z barbarskim in infamnim postopanjem lorda Robertsa, tega zastopnika humane Anglije!

Dopisi.

Z Bleda, 1. septembra. Mi napredujemo povsodi in na vsej črti; Bled mora biti slovansko letovišče. Že pri cesarski slavnosti smo pokazali, da je velika večina Slovanov. In zato se Nemci že pritožujejo, da ni več stari Bled, in da tujcev ni več toliko, kakor druga leta. Nemcev seveda ne, zato pa temveč Čehov. Tudi naš knez se pritožuje, da ga že skoro nihče več ne pozna in ne pozdravlja. To je razumljivo; kriv je njegov Miha. Knez je dobil letošnjo spomlad mnogo pisem, polnih pritožb o Mihi; trgovci in gostilničarji so ga celo prosili v odprtem pismu, naj malce okrega Miho, češ, da je za samo zgago na Bledu. Pobožni knez dobro ve in zna, da je njegov hlapec pri „konzulu“ za tajnika, da podpihuje ljudi povsodi, in da Mihova ženica ni dosti boljša, knez dobro ve, da ji je sodišče že jedenkrat dalo priliko premišljavati nasledke zlih besed. Že pred dvema letoma je knez obljubil, da zapove svojemu hlapcu, ne vmešavati se v politikovanje, — saj ima tudi kaj drugega opravila, kakor samo od „konzula do konzula“ letati — pa niti najmanjše se ne zboljša vedenje Mihovo. In knez naj se nikar ne čudi, če ga ne pozna ljudstvo več, saj ljudstvo si lahko misli, da je Miha isto kot knez ali narobe, no in Mihec še ni toliko vreden, da bi se mu ljudje klanjali. Nikakor ne zahteva nihče in ne želi snesti kruhka Mihcu iz knežjega dvorca — pa vsi bi želeli, da bi se malo več zanimal za knezovo gospodarstvo in malo manj za „konzulstvo“ in petijotstvo. — Hvala nebesom — združne filijalke rasto in se množe, kakor gobe po dežju in v njih prodajajo možje, ki so se v jedni uri naučili trgovine. Kaj ne, same bistre glavice. Oj srečni petijotarji — cele vagonne petijota pošljejo s Tirolskega za Vas. In piše se — moj Bog, nekateri zadružničarji dobivajo celo od petijota rudeče nosove. Pa prav v resnici, saj veste, da ne hodijo ti možakarji stare korenine in stare vere nikamor drugam kakor v „konzul“. Ej, zadnjič so izvrstno naredili. Velikega Šmarna dan je bila ljudska veselica na Mlinem. Na programu je bil tudi ples. Naš župnik — Oblak se piše, ah, pa saj ga že poznate — je preprosil načelnika požarne brambe, ki je priredila

to veselico, da je sklical odborovo sejo, češ, naj se opusti ples. Odbor pa je rekel jednoglasno: plesali bomo. Župnik pa: jaz — jaz bom suspendiran, ne plešite. In kaj ukrene njegova modra glavica — gre k svedrcem na Mlino in jih pregovori, da jih pride trojica k veselicenemu odboru na dan veselice in jih za božjo voljo roti, naj nikar ne plešejo, češ, sicer ne bo maše več in tudi malega Šmarna dan ne. Plesalci pa seveda; če jo noče brati, naj je pa ne. In deputacija nato: Eh, saj nam radi maše tudi ni toliko, da če maše ne bo — ne bo zaslužka. No — vidite njim, našim mogočnim svedrcem tudi ni toliko mar maše kakor zaslužka; ej, zdi se mi, tudi v kozulu se zastoj ne pije; svedrci so pa veliki petijotarji. Pa klaverna deputacija jo je hitro odkurila in plesalo se je dalje. Malega Šmarna dan bo zopet ples pravijo fantje — bomo videli če tudi maše ne bo na otoku. Ali se morda župnik premisli? — Pa še jedno veselo novico. Cerkev bodo zidali prečastiti naš gospod župnik, in kar brez konkurenčne obravnave. Načrti so dogotovljeni, od škofa potrjeni, vladi predloženi, če ne še, upam, da se v kratkem predlože, denarja je dovolj in ga Blejci niti novčiča ne bodo dali, g. župnik se je šel v Šmartno informovat, kakor je sam oznanil na prižnici. Torej se vendar jedenkrat poboljša. Upajmo in veselimo se njegovih modrostij. —

Z Notranjskega, 1. septembra. (Iz seje c. kr. okrajnega šolskega sveta v Postojini dne 30. avgusta 1900.) Okrajni šolski nadzornik poroča o došlih kurentnih stvareh in pove, kako so bile rešene. Temu sledi glavno poročilo nadzornikovo v šolah za pretečeno šolsko leto. Obe točki se vzameta brez ugovora na znanje. Dekan postojinski in član c. kr. okr. šolskega sveta je naznanil, da bode prihodnje šolsko leto v Oreheku verouk poučeval kapelan Adolf Knol iz Hrenovic. Pritožba nekega krajnega šolskega sveta proti županstvu se odstopi c. kr. okr. glavarstvu v daljno uradno postopanje. Priporočajo se starostne doklade in sicer: učitelju Iv. Troštu na Razdrtem druga, učitelju And. Lahu v Šmihelu druga, od 1. avgusta 1900 in nadučitelju Fr. Verbiču v Slavini prva od 1. avgusta 1899. Reši se več prošelj za olajšavo glede šolskega obiskovanja. Stavi se c. kr. dež. šolskemu svetu terno predlog za popolnitev novoustavljene učiteljske službe v Postojini. Začasno nastavita se: Izprašana učiteljska kandidatinja M. Boletova za Št. Vid nad Vipavo in začasna učiteljica v Knežaku Jul. Gabrovšekova za Erzelj.

Sklene se upeljati pri okr. šolskem svetu javno kvalifikacijsko tabelo, v katero pogledati pravico imel bode vsak učitelj — in to le — za svojo osebo. Določi se za vse šole v okraju število občinskih zastopnikov v krajnem šolskem svetu in sicer: za vse enorazrednice po tri, za dvo- in večrazrednice pa po pet.

Ko se tudi sklene vnovič prositi c. kr. dež. šolski svet, da z novim letom pri c. kr. davčnih tega okraja ustavi pobiranje prispevkov od učiteljskih plač za okrajno učiteljsko knjižnico, predsednik ob pol 2. uri zaključi sejo.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 3. septembra.

— **Osobne vesti.** Profesor na II. gimnaziji v Gradcu, g. Fran Krašan je šel v pokoj in je dobil tem povodom naslov šolskega svetnika. — Pravni praktikant pri okrožnem sodišču v Novem mestu gosp. Robert Ogoreutz je imenovan avskultantom.

— **Konfiskacija.** Sobotno število našega lista nam je zaplenilo državno pravdnistvo radi uvodnega članka, v katerem smo kritikovali imenovanje kurata Koblarja župnikom v Kranju. Članek je bil konfiskovan v cellem obsegu, zaplenjeni so bili ne samo tisti odstavki, ki so se nanašali na škofa, nego tudi tisti, ki so se nanašali le na osebo kurata Koblarja. Iz tega se vidi, da stoji pod varstvom državnega pravdnistva ne le ljubljanski škof, ampak tudi kurat Koblar.

— **Katoliški shod za Selško dolino** se je vršil včeraj popoldne v „katoliškem domu“ na Frtici. Lastnik tega „katoliškega doma“ je nekaj duhovščino sramotil, da bi tako ne mogli vsi selski liberalci, tudi če bi hoteli, in je o duhovnikih pripove-

doval svinjarije, da so se ljudem kar lasje ježili, cesar se gotovi gospodje v Ljubljani znabiti še spominjajo, zdaj pa hodi roko v roki z božjimi namestniki in nobenemu duhovniku se ne zdi, da bi bilo zanj nečastno, hoditi pod streho tega vzornega katoličana. V tem „katoliškem domu“, kaj je ljudski humor krstil to zanemarjeno šupo, se je torej včeraj vršil katoliški shod. Predsedoval je Čočev France, imeniten katoliški mož in vodil je zborovanje tako, da ga je bilo kar veselje gledati. Kot govornik je bil napovedan dr. Šusteršič. Ko je nastopil Povše, so bili poslušalci nekoliko razočarani, ker so pričakovali Šusteršiča. Povše je govoril o vsakovrstnih rečeh, ki niso nikogar zanimalo; značilno je, da je molčal o konsumnih društvih. Kaj se mar ne strinja s konsumsko sleparijo, ali je vedel, da v selski dolini ne kaže o njej govoriti? Ko je nehal, začeli so zborovalci vpiti: Kje je Šusteršičev svetil duh? Kje je dr. Šusteršič? Zakaj ga ni, saj je bil napovedan. Toda klicali so zaman. Šusteršič se ni prikazal. Menda je vedel, kar je bilo dogovorjeno, da on v selski dolini ne bo prodajal tisteklavrne konsumniške modrosti, ki mu jo po njegovem zatrdilu narekuje sv. Duh. Mesto Janeza Šusteršiča je splezal n. dan Evangelist Krek. Mož je selski rojak, in žaluje po bratu. Pristaši narodne napredne stranke so se dogovorili, da bodo z ozirom na to rojstvo in iz sočutja pustili Kreka govoriti. Poslušati pa ga ni bilo lahko, kajti mož je postal polagoma ves penast in je kar divjal. Dokazoval je, da se vera ne da ločiti od politike. Iz njegovih izjav izhaja, da je ničvreden človek vsak, kdor v politiki ne gre z duhovniki, naj je sicer še tako dober veren ter pošten kristijan. Krek je našo stranko primerjal Schönererjevi, nas pital z izdajalci, klobasal, da bo Avstrija propadla, če dosežejo češki in slovenski liberalci svoj namen in naposled oznanil s proroško zgovornostjo, da bo prišel veter, ki bo vse liberalce popihal iz selske doline skoz sotesko. Med Krekovo kapucinado se je primeril tudi smešen prizor. Krek je rekel, da „Naroda“ ne bere. Neki mož je na to vskliknil: kako pa veste, kaj da piše: Krek: Iz „Slovenca“ in iz „Slovenskega lista“. Ta neumni odgovor dr. Kreka je obudil veliko veselost. Mej tem, ko je Krek stresal svojo modrost, sta Povše in domači župnik strašno pritrjevala, drugo ljudstvo, izvzemši konsumarje, pa se je muzalo. Končno besedo je imel Povše. Ta je nekaj govoril o hrvaških učenjakih in o kranjskih liberalčkih ter se delal, kakor da bi on sploh imel kak pojem o znanosti in učenosti, na zadnje pa povedal, da ni mislil, da je v selski dolini toliko liberalcev. Ubogi Povše! Ko bi bil pripeljal Šusteršiča, bi bi bil šele videl, koliko jih je. Strmel bi in bežal bi bil z Šusteršičem vred čez drn in strn ter se nikdar več ne upal priti v to dolino.

— **Slovensko gledališče.** Novo angažovani junaški tenor, gospod Titus Olševski kateri je v lanskem sezoni kot „Faust“ in „Canio“ z velikim uspehom v Ljubljani gostoval, došel je te dni iz Varšave in se že udeležuje skušenj za prve operne predstave. Danes zvečer prično se redne vsakdanje skušnje novo angažovanega opernega zboru. Dramsko osobje študira te dni drugo dramsko noviteto gledališke sezone „Četrto božjo zapoved“.

— **S sabljo po glavi.** V soboto se nam je ponudila prička, da smo se natančno poučili o zadevi tistega rezervista, o katerem se je raznesla govorica, da ga je njegov stotnik s sabljo ubil. Stvar je bila takole: Dne 29. avgusta je vojaštvo delalo vaje ob Begunj nad Cerknico proti Rakeku. Na nekem mestu so se žejni vojaki vsuli okrog nekega vodnjaka. Mej njimi je bil tudi Valentin Tkavc, rezervist 7. lovskega bataljona. Mož je šel, da si napolni svojo steklenico, šel je, ker je videl tudi druge vojake njegove kompanije iti po vodo. Ko je nataknil vodo v svojo steklenico, priskočil je stotnik Stusche od zadaj in Tkavca vdaril s sabljo po glavi tako, da ga je kar kri obilila. Tkavc, skromen in ponižen človek, je dasi ves v krvi, z drugimi vojaki skočil nazaj v vrsto in še nekaj trenutkov z njimi marširal. Ko je čutil, da ga zapuščajo moči, je stopil iz vrste. Slišal je še, ko so klicali sanitetni oddelek, potem pa ga je bila zapustila zavest. Došli sanitetni oddelek je

Tkavca ponesel najprej v neko kmetško hišo, kjer so ga obvezali, potem pa ga je spravil v provizorno vojaško bolnico na Raketu. Tam ni smel nihče k Tkavcu, nihče ni smel z njim govoriti. Dne 31. avgusta so Tkavca odpravili v Ljubljano in ga poslali na „urlaub“ z obvezano glavo. Zaslisan ni bil nič, pač pa so gotovi vojaški krogi z veliko usiljivostjo raznašali govorico, da je stotnik Stusche vsekal Tkavca po glavi in ga teško poškodoval, ker mu je Tkavc odrekel pokorščino. To je popolnoma izmišljeno, in sicer izmišljeno v očitni namen, da bi se stotnik Stusche odtegnil kazni za svoj čin. Stvar je popolnoma jasna, in ker nas ni volja mirno dopuščati, da bi nemški oficirji naše vojske kar s sabljo pobijali, bomo poskrbeli, da se ta stvar ne bo potlačila.

— Iz c. kr. mestnega šolskega sveta. O rednej seji, ki se je vršila v petek, dne 24. avgusta t. l., prejeli smo nastopno poročilo. Potem ko predsednik proglasi sklepčnost in pozdravi navzočne, poroča zapisnikar o kurentnih stvareh in pove, kako so bile rešene, kar se vzame soglasno na znanje. Mestnemu učitelju Engelbertu Ganglu dovoli se za prihodnje šolsko leto dopust v ta namen, da popolni svoje študije na dunajskem pedagogiju. Mestnemu učitelju Juriju Režku pripozna se četrta službena starostna doklada od 1. dne septembra t. l. v znesku letnih 80 K. — in pa krajna doklada od istega dne v znesku letnih 40 K. — Sklene se prošnji vodstev prve mestne deške petrazrednice in mestne dvorazrednice na Karolinskej zemlji za denarno podporo v svrhu popolitve ondotnih šolskih vrtov priporočilno predložiti deželnemu šolskemu svetu. Na znanje se vzemo poročila c. kr. okrajnega šolskega nadzornika profesorja Frana Levca o nadzorovanju mestne dvorazrednice na Karolinskej zemlji, v njej zasebnih dekliških šol pri Uršulinkah in notranje zasebne ljudske petrazrednice pri Uršulinkah se vzemo na znanje in se imajo predložiti deželnemu šolskemu svetu. Za razpisano tretje katehetsko mesto na mestnih ljudskih šolah se stavi deželnemu šolskemu svetu terno-predlog. Izprašana učiteljska kandidatka Marijana Luschinova se sprejme za zadovoljko in se ima v službovanje prideliti mestni nemški dekliški šestrazrednici. Neki v Spodnji Šiški stanujoči deklici se dovoli sprejem v prvi razred mestne nemške dekliške šestrazrednice. Na znanje se vzame poročilo c. kr. okrajnega šolskega nadzornika prof. Fr. Levca o okrajni učiteljski konferenciji za slovenske in dvojezične šole v šolskem letu 1899/1900. Sprejmo se vsi s tem poročilom združeni nasveti in sklene se, da se ima to poročilo predložiti deželnemu šolskemu svetu. Odobre se nasveti učiteljske konferencije prve mestne deške petrazrednice o pogojnem sprejemu v njej učencev in pritrdi se predlogom c. kr. okrajnega šolskega nadzornika prof. Frana Levca, po katerih naj bi se v prihodnje ravnalo napram sedmim šolskim občinam radi v njej otrok sploh, ki obiskujejo tukajšnje šole. O teh nasvetih je obvestiti merodajna oblastva n prizadete občine. Sklene se pri občinskem svetu izposlovati kredit za naročbo štirih izvodov nameravane zgodovine c. in kr. domačega pešpolka za okrajno učiteljsko knjižnico in za knjižnice vseh treh mestnih deških petrazrednic. Prihodnja redna seja bodi v sredo dne 19. septembra t. l.

— Demonstracija celjskega župana. Cesar je naročil ministrskemu predsedniku, naj se njegova zahvala za izraze udanosti in zvestobe povodom njegove 70letnice naznani vsem avstrijskim narodom. Celjski župan je pa dal vzlic temu cesarjevo zahvalo nabiti v Celju samo v nemškem jeziku, tedaj le za Nemce. Celjsko politično društvo „Naprej“ se je radi te demonstracije pritožilo na namestništvo in zahtevalo brzojavnega ukrepa ali pa obveščanja, če Slovenci niso vredni, da bi bili deležni cesarjeve zahvale.

— Pri tomboli na ljudski veselici na Grobškem pri Postojni dne 12. avgusta t. l. dobila je glavni dobiček (1/4 let starega bika čistokrvne pincgavske pasme) tablica s kontrolno številko 1161/4314, oziroma 4314. Ta pri tomboli pregledana tablica je bila prodana v Ljubljani in ker posestnik iste se do danes še ni oglasil, je isti povabljen, se tekom 14 dni oglasiti, oziroma glavni dobiček sprejeti, in sicer zapade ta

dobiček v korist prostovoljnemu gasilnemu društvu v Postojni.

— Od sv. Vida nad Cerknico se nam poroča, da imajo ondi farovške krave „klerikalno mleko“. Zato ne dobiva več ondotni nadučitelj mleka, ker je naprednjak. Gospod župnik je pač previden mož, (dasi ravno je še mlad), in se boji, da bi liberalni želodec gospoda nadučitelja ne mogel mleka prebavljati.

— V tujini umorjen. Na Westfalskem je bil te dni umorjen in oropan 31letni premogar Franc Florjančič, doma iz Rihpovca pri Trebnjem.

— Tatvina obleke. V soboto na večer med 6. in 7. uro je ukradel neznan tat uradniku Josipu Solingerju v Florjanskih ulicah št. 50 iz sobe obleko, vredno 40 K. Ravno med tistim časom pa je prinesel starinarju Antonu Cirku na Sv. Jakoba nabrežji prodajat ukradeno obleko neki fant, kateri je starinarju dejal, da gre prostovoljno k vojakom, in da vsled tega prodava svojo obleko. Stražnik, ki je bil v bližini in to opazoval, je fanta ustavil in vprašal za ime, ker se mu je sumljiv zdel. Takrat pa še stražnik ni vedel, da je bila obleka ukradena in je to šele pozneje zvedel. Ko je potem predstavil fanta, ki je prodajal obleko, je ta dejal, da jo je njemu dal v Florjanskih ulicah neki neznan človek, da jo je nesel prodajat k starinarju. Za pot je dobil 40 vin.

— Javno nasilstvo. Danes ponoči je kričal in razgrajal po Vodmatu Tomaž Pogačar, hlapec na Poljanski cesti št. 27, in klical fante na korajžo. Ko ga je policijski stražnik Franc Drešar opominjal, je še nalašč hujše vpil in stražnika zasmehoval. Le-ta pa ni razumel šale in je razgrajala prijel in aretiral. To seveda ni bilo po volji Tomažu Pogačarju in vsled tega se je uprl, zgrabil stražnika za prsi in ga podrl na tla. Šele potem, ko sta prišla še dva stražnika svojemu tovarišu na pomoč, je bilo mogoče, upornika ukrotiti in ukleniti in ga spraviti v zapor. Stražnik Franc Drešar je bil med ruvanjem z aretovancem na roki in na obrazu telesno poškodovan.

— Okraden krošnjar. Ant. Verhovec, krošnjar v Šiški, je danes ponoči na klopi pred Travno gostilno na Glincah zaspal, in mu je mej tem časom neznan tat ukradel 250 kron in srebrno uro s srebrno verižico, vredno 40 kron.

— Pogreša se Marija Škafar, 16 let stara deklica iz Bresta. Dne 26. julija je pobegnila iz službe pri Matevžu Vidmarju v Črni vasi in se ni vrnila ne domov in ne nazaj v službo.

— Nepoštena natakarija. Marija Pečan false Ana Precelj, natakarija pri Zalarju v Lescah je poneverila 200 K in pobegnila.

— Skupaj trčila sta danes opoldne v Šelenburgovih ulicah pred kazino z vozovoma fjakar Josip Pukelstein in Perlesov pivovarski vajenec Gustav Divok.

— Na Glincah sta bila danes ponoči pretepena in telesno poškodovana postopač Andrej Jager in njegova sestra. Prepeljali so ju v deželno bolnico.

— V Ameriko je meseca julija in avgusta odpotovalo z ljubljanskega južnega kolodvora 165 oseb. Zaradi nameravanega izseljenja v Ameriko pred izpolnitvijo vojaške dolžnosti so bili aretovani trije fantje

— Jabolka sta kradla na vrtu Karola ob Dolenjski cesti dva fantiča, katera pa sta bila prijeta in se bodeta sedaj morala zagovarjati zaradi tatvine.

— Žaluzije odnesel je neki ponočnjak v noči od petka na soboto zasebnici Josipini Janovi na Radeckega cesti št. 2. Žaluzije so rujave.

— Povožena je bila včeraj popoldne na Sv. Petra cesti ključavničarjeva žena Ana Kralič. Hotela je iti čez cesto, ko je ravno pridrdral fjakarski voz. Fjakar je sicer vpil na ženo ali ona ga ni slišala, ker je precej gluha in tako jo je voz podrl na tla. Poškodovana je bila na glavi.

— Mestna posredovalnica za delo in službe. Od 25. do 31. avgusta je dela iskalo 15 moških delavcev in 43 ženskih delavk. Delo je bilo ponudeno 10 moškim in 40 ženskim delavkam; 101 delavcu je bilo 67 odprtih mest nakazanih in v 33 slučajih se je delo vsprejelo in sicer pri 7 moških in 26 ženskih delavkah. Od 4. januarja do 31. avgusta je došlo 2188 prošelj za delo in 2020 deloponudb 3459 delavcem je bilo 2220 odprtih mest nakazanih in v 2307 slučajih se je delo vsprejelo.

Delo eli službe dobe takoj 1 mašinist, 1 poštni sluga, 2 trgovska hlapca, 1 gostilniški hlapec, 5 konjskih hlapcev, 2 trgovski prodajalki, 2 natakariji na račun, 2 fini kuharici, 2 navadni kuharici, 1 fina gostilniška kuharica, 2 fini sobarici, 3 bone, 12 deklic za vsako delo, 10 deklic k otrokom, 6 kuhinjskih deklic, 7 dekel za kmetška dela, 3 pomožne delavke. Vajenci za trgovine in obrte.

* Lep božji namestnik. Prebivalci vasi Posada Rybotyckia v okraju Dobromil so se pritožili pri svojem škofu proti župniku Antonu Brzezinskemu. Prošnja se začneja takole: „V najgloblji ponižnosti se drzemo, pritožiti se pri Vaši Svetosti in prosimo, da nas milostno poslušate. Ne vemo, zakaj nas Gospod Bog za naše grehe kaznuje tako teško, da nam je dal takega duhovna, kakoršen je Anton Brzezinski.“ Tožba pripoveduje nato, da se župnik pretepa s kmeti in svojimi posli, da se tožari brez vzroka, da računa za vsako spoved po 20 kr., kdor gre na božjo pot na Kalwaryo, mora plačati 20 gld. Enkrat je nabral okoli 400—500 gld., potem pa trdil, da so mu ukradeni. Za pravdo cerkve je bilo v cerkveni blagajni 1000 gld., a izginili so, in župnik je trdil, da so mu ukradeni. Župnik jemlje psa v cerkev ter je pri krstnih in poročnih pojedinah vedno sila pijan... Prošnja se zaključuje s tem, da prebivalci vasi Posada Rybotyckia zahtevajo drugega duhovnika.

* Župnik — morilec. „Lidove Noviny“ poročajo, da so te dni zaprli v Konicah pri Olomucu bivšo farovško kuharico, ker je umorila svoje nezakonsko dete, čegar oče, župnik, je pred kratkim umrl. „Naprzod“ pa piše: Orožniški vodja Helmann je izvedel, da je nedavno umrl župnik Navratil dva otroke, katera mu je narodila njegova kuharica Hrabal, umoril in zakopal na vrtu. Preiskava je dognala, da je bil župnik res morilec dveh otrok. Orožnik je Hrabalko radi sokrivde aretiral in odvedel v ječo.

* Babjeverstvo. V češki vasi Mečín je 1. maja umrl vpokejeni nadučitelj ter bil z vso častjo pokopan. „Narodni Listy“ pa poročajo, da bi ga bilo babjeverno ljudstvo te dni kmalu izkopalo. Raznesla se je namreč trditev, da zato ni že par mesecev nobenega dežja, ker je pod glavo nadučitelja pernata blazina. Ako te blazine ne izkopljejo, bo suša trajala še dalje. Pametni ljudje so sicer zatrjevali, da je v grobu senena blazina, a ljudstvo baje še danes ni mirno, in če kmalu ne bo dežja, je možno, da se grob vendarle odkoplje! In vse to koncem XIX. veka!

* Narodni restavrantje. Če se gre sedaj v Parizu od palače narodov k obali Seine, tedaj se pride do raznovrstnih gostiln, restavrantov, kjer si človek lahko nekoliko priveže svojo dušo. Tu je n. pr. grška „restevration“ z natakariji v frakih in godbo. ki s priznano marljivostjo ne igra morda starogrških melodij, ampak prave operetske melodije in „gassenhauerje“. V španski „feriji“ se je celo „bar“ etabliral, v katerem postrežejo črnooke Andaluzijanke z najmrzlejšimi američanskimi „drinks“, kakor da bi nikjer ne bilo kake Kube ali Filipinov...

* Zlata Miss Adams. Zelo zanimiv je na pariški razstavi kip, napravljen iz 14karatnega zlata, ki predstavlja priljubljeno američansko igralko Miss Adams. Transatlantski listi so sestavili naslednjo statistično paralelo: „Zlata Miss Adams stane 600.000 mark, prava Miss Adams bi stala 200.000 mark, če se teža računi v zlatu, zlata Miss Adams tehta 200 funtov, živa Miss Adams le 100 funtov, zlata Miss Adams je visoka 6 čevljev, živa Miss Adams 5 čevljev.“

* Ruski piruhi. Vdova Aleksandra III. in soproga Nikolaja II. sta razstavili na pariški razstavi velikonočne piruhe, s katerimi sta imela ta dva carja navado razveseliti svoje soproge. Prav mična, toda zelo draga so ta darila, katerih notranjščina navadno predstavlja kak velevažen dogodek iz življenja visokega darovalca. Ko se je Aleksander III. vrnil s svojega velikega potovanja, je podaril svoji soprogi z diamanti vloženi piruh iz jazpiza, v katerem je bil pravi model ladije. Telo ladije je napravljenno iz zelenega berylla, krov, jambori, mački in topovi pa iz zlata. Za časa kronanja je dobila sedanja carica zlat piruh, ki ima v svoji sredini galo-ekvi-

pažo, v kateri se je carski par peljal v moskovsko katedralo. Celo blazine so imitirane v rdečem emajlu in dva centimetra dolga zagrinjala pri oknih se lahko semtertja pregibajo. Najduhovitejše je pa letošnje darilo carjevo. V piruhu se nahaja petindvajset minjatur členov carske rodbine, ki obdajajo z dragimi kamni okrašeno srce, ki ima iz briljantov napravljen napis: „Srce moji carici“.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 3. septembra. Notranji položaj je neizpremenjen tako, kakor je bil soboto. Kriza obstoji v tem, da v ministrstvu ni za noben predlog dobiti vseh členov in bo, naj se stori katerikoli sklep, manjšina demisionirala, kar provzroči občno ministrsko krizo. Cesar je prišel včeraj iz Schönbruna in je bil od 9. dopoldne do 5. popoldne v cesarskem dvoru. Ob 11. uri popoldne je sprejel ministrskega predsednika dra. Körberja. Ta avdiencia je trajala dve uri. Po Körberju sta bila sprejeta Goluchowski in Krieghammer. Danes je došel sem ogrski ministrski predsednik Szell in tudi Chlumecský se je pojavil na površju.

Dunaj 3. septembra. Iz Prage se poroča, da, predno se krona odloči glede notranjega položaja, se bo vlada še jednokrat pogajala s Čehi. „Neues Wr. Tagblatt“, ki ni zanesljiv vir, pravi, da se je Körber tekom poletja dogovarjal s Kaizlom, Palffyjem in Schwarzenbergom, in po njih izjavah sklepal, da Čehi opuste obstrukcijo. Pacak je to njegovo upanje podrl z naznanilom, da Čehi glede svoje taktike še niso ničesar definitivnega sklenili.

Dunaj 3. septembra. Iz poljskih krogov se čuje, da bi minister Piętak takoj odstopil, čim bi vlada sklenila, da razpusti državni zbor.

Dunaj 3. septembra. Levičarsko časopisje je razdvojeno. Večina levičarskih listov se zdaj izreka zoper razpust parlamenta. Stürgh zahteva v svojem listu, naj se državni zbor na vsak način skliče.

Dunaj 3. septembra. Znani potovalec dr. Holub je imenovan profesorjem zemljepisja na češkem vseučilišču v Pragi.

Berolin 3. septembra. Nemški cesar se je baje v soboto pri nekem dinéju izrazil, da nemška armada ne zapusti Pekina, pa če bi bilo treba vse voje mobilizirati.

London 3. septembra. Iz Kapstadta se poroča, da je Roberts izdal proklamacijo, za katero se Transvaal anektira.

London 3. septembra. Buller je prekoračil Krokodilsko reko. Buri se zbirajo v Krokodilskih gorah, kamor so prišli že vsi komandantje.

Glasgov 3. septembra. Včeraj so spravili v bolnico 13 oseb, ki so obolele za kugo. Zdaj je 83 oseb pod zdravniškim nadzorstvom.

Narodno gospodarstvo.

— Kmetška posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani. Bilanca za mesec avgust 1900. Aktiva: Gotovina v blagajni 22.668 K 42 vin. Naloženi denar 734.391 K 60 vin. Posojila 2.065.458 K. Vrednostne listine 4000 K. Prehodni zneski 633 K 91 vin. Inventar 963 K 50 vin. Zastale obresti 31. decembra 1899. I. 23.944 K 06 vin. Passiva: Zadrugi deleži 23.448 K. Rezervni sklad 46.515 K 08 vin. Pohojninski sklad 1600 K. Hranilne vloge 2.706.548 K 93 vin. Naprej plačane obresti 31. decembra 1899. I. 9038 K 36 vin. Denarni promet 5.688.999 K 28 vin. Upravno premoženje 2.844.059 K 49 vin.

— Mestna hranilnica v Novem mestu. V mesecu avgustu 1900 je 207 strank vložilo 66.317 K 18 vin., 152 strank vzdignilo 63.483 K 03 vin., torej več vložilo 2834 K 15 vin., 13 strankam se je izplačalo posojil 23.500 K, stanje vlog 1.505.809 K 40 vin., denarni promet 225.538 K 86 vin.

— Mestna hranilnica v Radovljici. V mesecu avgustu 1900 je 145 strank vložilo 44.533 K 31 vin., 110 strank vzdignilo 30.860 K 85 vin., 35 strankam se je izplačalo posojil 52.274 K, denarni promet 286.726 K 22 vin.

Pri Ervinu Burdyeh-u, lekarju v Škofiji
Loki se dobiva (321-69)

ustna voda

z novim antiseptikom
katero je sestavil zobozdravnik dr. Rado
Ernan, katera ohrani zobe zmiraj zdrave in
bele, ter zamori vsako gnjilobo.
Steklenica, zadoščajoča za eno leto, stane
2 kroni, po pošti 2.05 kroni.

Bratje Sokoli!

V soboto (praznik) dne 8. sep-
tembra t. l.

bode

društveni izlet v Vipavo.

Vspored: Sokoli se zbirajo v popolni So-
kolski opravi ob 1/2 6. uri zjutraj na južnem kolo-
dvoru; odhod z brzovlakom ob 5. uri 58 minut,
dohod v Postojno ob 1/2 8. uri; po zajutruku se
odpeljejo Sokoli na voze; v Vipavi pozdrav na
mitnici; skupni obed; ob 3. uri popoldne raz-
vitje zastave v Gočah na trgu pred Vipavsko
grajščino; ljudska veselica; javna telovadba „So-
kola“; zvečer koncert s plesom v Vipavski čital-
nici. — Povratek iz Vipave v nedeljo zjutraj ob
9. uri (eventuelno tudi lahko v soboto po noči
ob 11. uri).

Bratje Sokoli! Ker se po dolgem prestanku
zopet nudi prilika, da skupno poletimo v krasen
del slovenske domovine, katero so opevali naši
pesniki in preživimo nekoliko veselih ur mej pro-
buženimi vrtilimi prebivalci vipavske doline, Vas
vabi na prav obilno udeležbo z bratskim:

Na zdar!

Odbor.

Umrli so v Ljubljani:

V hiralnici:

Dne 30. avgusta: Tomaž Pretnar, dninar,
64 let, prisad.

Meteorologično poročilo.

Vihina nad morjem 306.2 m. Srednji tlačni tlak 736.0 mm.

Sept.	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempe- ratura v °C	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
1.	9. zvečer	738.9	13.5	brezvetr.	jasno	0.0 mm.
2.	7. zjutraj	738.2	10.1	brezvetr.	megla	0.0 mm.
2.	2. popol.	736.9	20.6	sl. svzhod	oblačno	0.0 mm.
3.	9. zvečer	736.5	16.7	sl. jug	oblačno	0.2 mm.
3.	7. zjutraj	735.9	14.2	sl. svzhod	oblačno	0.2 mm.
3.	2. popol.	736.2	22.7	sl. jzhod	oblačno	0.2 mm.

Srednja temperatura sobote in nedelje 14.1°
in 15.8°, normale: 16.9° in 16.7°.

Lepo posestvo

je na prodaj v **Besenci** pod Ljubljano, obstoječe iz gospodarskih poslopij, 10
oralov rodovitnega polja, 9 oralov posebno dobrih travnikov in 98 oralov gozda,
ki je v najlepši rasti. Posestvo je vse skupaj ena celota.

Plača se lahko takoj, ali pa le 1/3, druge 2/3 se pa lahko več let obrestijo.

Vse drugo se izve pri lastniku **Franc Lipah-u**, posestniku v **Dobrunji**
št. 67, pošta Spod. Hrušica pod Ljubljano. (1779-1)

Na trgovskem učnem in odgojevalnem zavodu
v Ljubljani, ustanovljenem l. 1834, se začne pouk
dne 1. oktobra 1900.

Pojasnila in programe daje

Artur Mahr

imejitelj in ravnatelj,

imejitelj zlatega zaslužnega križca s krono.

Cesarja Franca Jožefa I. mestna višja dekliška šola v Ljubljani.

(S pravico javnosti, podeljeno z odlokom vis. c. kr. ministerstva za bogočastje in nauk z dne 12.
julija 1900, št. 18. 586.)

Gosposke ulice št. 8.

Šolsko leto 1900/1901 se prične dne 19. septembra t. l.

Vpisovanje bode 15., 16. in 17. septembra vsak dan dopoldne od 11.—12. ure
v ravnateljevi pisarni.

Deklice, katere želé vstopiti v mestno višjo dekliško šolo, morajo se v spremstvu
starišev ali njih namestnikov osebno oglasiti ter se izkazati z izpričevali o svojem do-
sedanjem šolanju, za sprejem v I. letnik pa posebej z izpričevalom 8. razreda ljudske
ali 3. razreda meščanske šole in z dokazom, da bodo dopolnile 14. leto vsaj v prvem
polletju šolskega leta. Imenovana šolska izpričevala more nadomestiti tudi sprejemni izpit.

Vsaka deklica plača pri vpisovanju 2 gl. prispevka za učila, gojenke I. letnika
pa poleg tega še 2 gl. vzprejemnine. Šolnina znaša 10 gl. na leto.

Obvezni učni predmeti so: veronauk, slovenščina, nemščina, francoščina, zgodo-
vina, zemljepis, matematika, fizika, prirodoznanje, risanje ročna dela, odgojeslovje, gospo-
dinjstvo, zdravoslovje, — **prostovoljni pa**: lepopisje, laščina, telovadba, petje, stenografija.
Zavod ima značaj srednje šole, podpirata ga država in dežela kranjska, na njem
poučujejo večinoma profesorji c. kr. srednjih šol.

Proti koncu tekočega meseca se otvori, ako se oglašajo zadostno število kandidatkinj,
še poseben trgovski tečaj, za katerega se sprejemajo oglašila od 20.—24. septembra.

Natančnejša poročila daje ravnateljstvo.

V Ljubljani, dne 3. septembra 1900.

(1773-1)

Ravnateljstvo cesarja Franca Jožefa I. mestne višje dekliške šole.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Josip Noll.

Dunajska borza

dne 1. septembra 1900.

Skupni državni dolg v notah	97.60
Skupni državni dolg v srebru	97.15
Avstrijska zlata renta	116.90
Avstrijska krona renta 4%	97.80
Ogrska zlata renta 4%	115.—
Ogrska krona renta 4%	90.65
Avstro-ogrsko bančne delnice	1700.—
Kreditne delnice	667.50
London vista	242.15
Švabski drž. bankovci za 100 mark	118.20
20 mark	23.66
20 frankov	19.29
Italijanski bankovci	90.50
Č. kr. cekini	11.40

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. junija 1900. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. **Proga bez**
Trbiž. Ob 12. uri 5 m. po noči osonni vlak v Trbiž,
Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal
v Aussee, Isil, Solnograd, Zell ob jezeru, Lend-Ga-
stein, Inomost; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na
Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 17 m. zjutraj
osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Fran-
zensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd,
Inomost, čez Klein-Reifling v Linc, Budejevice, Plzen,
Marijine vari, Heb, Francove vari, Karlove vari, Prago,
Lipako; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m.
dopolodne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Ce-
lovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 6 m.
popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec,
Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell
ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz;
čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen,
Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare,
Lipko, Dunaj via Amstetten. Ob 7. uri 9 min. zve-
čer osonni vlak v Jesenice. Vrh tega ob nedeljah
in praznikih ob 5. uri 41 min. popoldne v Podnart-
Kropo. — **Proga v Novomestju in v Kočevju**.
Osobni vlaki: Ob 6. uri 54 m. zjutraj, ob 1. uri 5
m. popoldne, ob 6. uri 55 m. zvečer. — **Prihod**
v Ljubljano juž. kol. **Proga iz Trbiža**. Ob
5. uri 15 m. zjutraj osonni vlak z Dunaja via
Amstetten, iz Inomosta, Solnograda, Linca, Steyra,
Isila, Aussee, Ljubna, Celovca, Beljaka, Fran-
zensfeste. Ob 7. uri 45 min. zjutraj osonni vlak iz
Jesenice. — Ob 11. uri 16 m. dopoldne osonni vlak
z Dunaja via Amstetten, iz Karlovih varov, Heba, Ma-
rijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Linca,
Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta,
Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Pon-
tabla. — Ob 4. uri 38 m. popoldne osonni vlak z
Dunaja, iz Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Fran-
zensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m. zvečer osonni
vlak z Dunaja, iz Lipskega, Prage, Francovih varov,
Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Bu-
dejevic, Linca, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla.
Vrh tega ob nedeljah in praznikih ob 8. uri 20
min. zvečer iz Podnarta-Kropo. — **Proga iz**
Novoga mesta in Kočevja. Osobni vlaki:
Ob 8. uri in 21 m. zjutraj, ob 2. uri 32 m.
popoldne in ob 8. uri 48 m. zvečer. — **Odhod**
iz Ljubljane drž. kol. **v Kamnik**. Ob 7.
uri 28 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6.
uri 50 m. in ob 10. uri 25 m. zvečer, poslednji vlak
le ob nedeljah in praznikih. — **Prihod v Lju-**
bljano drž. kol. **iz Kamnika**. Ob 6. uri 49 m.
zjutraj, ob 11. uri 6 m. popoldne, ob 6. uri 10 m.
in ob 9. uri 55 m. zvečer, poslednji vlak le ob ne-
deljah in praznikih. (1305)

Trgovski pomočnik

izurjen v manufakturni kakor tudi v špe-
cerijski stroki, želi sedanjo službo spre-
meniti.

Ponudbe blagovolijo naj se pošiljati
pod J. K. št. 26 Kočevje. (1774-1)

300 — 400 hektolitrov

najzlahtnejših

grozdnih vrst

popolnoma zdravih

se proda takoj pri trgatvi in odda
tudi deloma.

Več pove

(1727-3)

grajsko oskrbnništvo Jaškovo
pri Karlovcu na Hrvatskem.

Najboljši bosenski kalcijev karbid

vsaki kg daje zajamčeno 290 do 320 litrov plina.

Glavna zaloga:

Edgardo Priester
v Trstu, Acquedotto št. 8.

(1683-3)

Zastopnik za Kranjsko in Spodnje Štajersko:

Fran Železnik

Ljubljana, Dunajska cesta št. 7.

Zahtevajte

povsod le samo pristni

Globus snažilni ekstrakt

kakor je ta podoba

II. (1362-3)



ker se mnogo ničvrednih
ponarejanj

ponuja na prodaj.

Fric Schulz jun., Heb (Eger) in Lipsko.

Iznajditelj snažilnega ekstrakta.

O. št. S 14/15/00/3.

Konkurzni edikt.

O imovini tvrdke „Brata Ribarič, trgovina z mešanim blagom
v Zagorju, sodni okraj II. Bistrice“, vpisane javne družbe, pri kateri
sta javna družbenika **Stefan Ribarič v Trstu** in **Anton Ribarič v Za-**
gorju, sedaj v Trstu, se je, kakor tudi čez premoženje družbenika Antona Ribariča
v Trstu, (kakor tudi čez premoženje družbenika Stefana Ribariča, oziroma čez njegovo
zapuščino, od c. kr. deželne sodnije v Trstu s sklepom od 11. julija 1900, oprav. štev.
S 17/00/1, otvoritev konkurza dovolilo) in se je razglasil **dne 27. avgusta 1900**
trgovski konkurz.

Konkurzni komisar: c. kr. sod. svet. gosp. **Gvido Schnedlitz v Ljubljani**.
Začasni upravnik mase: gosp. **dr. Karl Triller**, odvetnik v Ljubljani.
Volilni narok **dne 10. septembra 1900** dopoldne ob 9. uri pri tej sodnji
v izbi št. 17 pred konkurznim komisarjem.

Zglasilni rok **do dne 10. oktobra 1900**.
Narok za likvidiranje in poravnavo **dne 21. oktobra 1900** dopoldne ob
9. uri pri tej sodnji v izbi št. 17 pred konkurznim komisarjem.

C. kr. deželna sodnija v Ljubljani, oddelek III.
dne 27. avgusta 1900.

Čestitam in se radujem z Vami na tako dobrem izdelku

piše odlični trgovec gospod J. Prelog iz Trsta „Prvi kranjski to-
varni testenin **Žnidaršič & Valenčič v Ilir-**
Bistrici“.

(880-19)

Original tega pisma z dne 22. januarja t. l. je vsakemu na ogled.

Lastnina in tisk „Národne Tiskarne“.

Važno za vse srednješolce, po-
sebno pa za enoletno-
prostovoljske aspirante.

V vseh knjigarnah monarhije se dobiva za-
držaj učnega gradiva za vsposobljenostno skušnjo
za enoletno prostovoljno službo z dotičnimi bram-
benimi predpisi, obrazci prošenj za komaj imena
vredni znesek **1 K 50 h.** (1741-2)

Lepo stanovanje

v I. nadstropju s 4 sobami in pritliklinami
odda se s 1. novembrom v najem v
Gospodskih ulicah št. 7. (1746-1)

Lepo meblirana soba

se takoj odda stalnemu gospodu. (1764-2)

Natančneje v pritličju nove hiše gosp.
Korna v Slomšekovih ulicah št. 5.

Denar se išče najeti

na gotovo, dobre dohodke dajoče podjetje
v Ljubljani, eventualno se lahko pristopi
kot tihi sodružnik.

Dopisi naj se pošiljajo upravnistvu
„Slov. Naroda“. (1776-1)

Kavarna Valvasor.

Danes v ponedeljek, 3. septembra t. l.
ob prehodu iz Pariza (1780-1)

tamburaški koncert.

Začetek ob 8. uri.

Vstop prost.

100 kom. krmilnih in plemenskih prašičkov

yorkširskega plemena

odda

(1729-5)

grajsko oskrbnništvo Monastero
pri Ogleju, postaja Villa Vicentina.

Kovačnica

g. Lenčesta na Laverci
odda se takoj treznemu, spretnemu in samo-
stojnemu kovaču z orodjem, ne da bi se
kaka najemnina plačala, v izvrševanje
kovaškega obrta.

Primerno najemnino plačati bode še le
potem, ko se bode konstatovalo, da je kovačnica
dobro obiskana.

Ker prebivalstvo delavnega in razumnega
kovača komaj pričakuje, je za gotovo pričakovati,
da bode imel vedno mnogo dela. (1695-6)

(1734-3)